

Sundhedsberedskabet er skrøbeligt - og næste krise venter nok ikke på, at vi får styr på det

Af Stud.med. Noah Nøhr Hjorth Westh, bestyrelsesmedlem i FADLs Vagtbureau

Det danske sundhedsberedskab er mere skrøbeligt, end jeg som medicinstuderende bryder mig om at tænke på. I en tid, hvor det sikkerhedspolitiske miljø er barskere end på noget tidspunkt i nyere tid, har vi brug for et robust totalberedskab med sundhedsvæsenet som en central aktør. Men virkeligheden er, at beredskabet halter og det er ikke noget nyt.

Fra FADLs Vagtbureau har medicinstuderende gennem flere år gjort opmærksom på svaghederne: Manglende beredskabsplaner, utilstrækkelig bemanning og fravær af øvelser gør sundhedsvæsenet markant mere sårbart ved større hændelser. Nu istemmer Dansk Sygeplejeråd (DSR) kritikken. Sygeplejerskerne taler i stigende grad om beredskab, og deres budskab er tydeligt. Der mangler gennemarbejdede og kendte beredskabsplaner. Personalemangel er i sig selv en beredskabstrussel. DSR efterlyser nationale minimumskrav til sundhedsberedskabsplaner. Frontpersonalet mangler øvelser, tydeligt definerede roller og reel krisetræning. Beredskabet skal forstås som en del af sundhedsvæsenets infrastruktur, ikke som et sideløbende system.

At flere faggrupper nu råber vagt i gevær, må give anledning til handling. Særligt blandt landets regionsrådspolitikere. For hvis en krise rammer i morgen, vil de strukturelle svagheder, vi kender så godt, ramme ekstra hårdt. Og skaderne vil ske på jeres vagt.

Et sundhedsvæsen presset til kanten

I dag kæmper sundhedsvæsenet med mangel på personale, ansættelsesstop og sparekrav. Mange ansatte løber i forvejen stærkt og tager ekstra vagter blot for at få den daglige drift til at hænge sammen. Når systemet på forhånd er presset, bliver konsekvensen klar: En uforudset hændelse vil ikke blot belaste - den vil overbelaste.

Derfor kan vi ikke nøjes med beredskabsplaner, der ligger i en skuffe i et skrivebord. Planerne skal fungere i praksis. De skal være testet. Og personalet skal kende dem.

Sundhedssektorens Operative Stab er et vigtigt skridt - brug os medicinstuderende

Det er meget positivt, at Sundhedssektorens Operative Stab (SOST) nu samler sundhedsaktører og myndigheder ved større hændelser. Det er et nødvendigt skridt mod et mere sammenhængende beredskab. FADLs Vagtbureau vil gerne bidrage aktivt til dette arbejde.

Vi repræsenterer ca. 2.000 FADL-vagter, der allerede i dag er en fleksibel og veluddannet ressource i sundhedsvæsenet. Under instruktion og autoriseret personales ansvar kan vi medicinstuderende løse en række basale sygeplejeopgaver, der frigør tid til de specialiserede faggrupper. Vi kan varetage den grundlæggende patientpleje og være til stede hos patienterne, mens de uddannede fagpersoner håndterer de akutte opgaver.

Som studerende befinder vi os ofte i en fleksibel livssituation og kan derfor mobiliseres hurtigt i kriser. Vi er uddannede i sygeplejefaglige basisopgaver, vi er akkrediterede, og vi kan dimensioneres, så beredskabet kan skalere op, når det virkelig gælder. Er der behov for lægevikarer kan vi også - med nødvendigt semester trin og under autoriseret personales ansvar - løse mere komplekse opgaver.

Samtidig giver arbejdet os uvurderlig erfaring, der gør os til bedre læger. At blive trygge i tværfagligt samarbejde og krisehåndtering under uddannelsen styrker fremtidens sundhedsvæsen.

Regionsrådspolitikere: Handl nu - før næste krise gør det for jer

Jeg vil opfordre regionsrådspolitikere og ledere i SOST's organisationer til at tage disse advarsler alvorligt. At reagere nu er langt billigere, både økonomisk og menneskeligt, end at forsøge at reparere efter en krise.

Danmark har brug for nationale minimumskrav til sundhedsberedskabsplaner. Der er behov for faste, regelmæssige øvelser i hele sundhedsvæsenet og ikke mindst klare, kendte roller for alle faggrupper. I regionernes drift er der behov for fleksibel bemanningsskalering, herunder en defineret mobilisering af medicinstuderende.

Det sikkerhedspolitiske landskab tillader ikke beroligende formodninger. Vi skal være forberedte. Og vi medicinstuderende står klar til at hjælpe.

- o - 0 - o -

Kilder

- **Dansk selskab for Patientsikkerhed:** Har sundhedsvæsenet beredskab imod kriser og hybridkrig? Se [her](#).
- **Sundhedsmonitor:** "Sundhedsvæsenet får sin egen operative stab". Se [her](#).
- **Sundhedsstyrelsen:** "Sundhedssektorens Operative Stab (SOST)". Se [her](#).

- **Sundhedsmonitor:** "Dorthe Boe: Sygeplejersker vil have minimumskrav til beredskab". Se [her](#).
- **DSR Analyse:** "Mangel på sygeplejersker truer totalberedskabet" (10. marts 2026). Se [her](#).
- **DSR Debatindlæg:** "Beredskab er også kitler og kanyler" (12. februar 2026). Se [her](#).
- **Sundhedsmonitor:** "Fadl: Medicinstuderende kan styrke sundhedsberedskabet i krisetider". Se [her](#).